

**HÍVOM A CSALÁDOKAT,
HÁZASPÁROKAT, JEGYESEKET ÉS SZERELMESEKET,
A CSALÁDOKAT SZERETŐ SZERZETES- ÉS PAPTESTVÉREKET, ÉS
MINDENKIT, AKI A CSALÁD ÉS AZ ÉLET MELLETT ÁLL!**

Huszonhat évi házasság után úgy döntöttek, hogy elválnak. Mindhárom gyermekük már önálló családot alapított, úgy látják, hogy nincs többé szükség rájuk. Eddig fontosnak tartották, hogy a gyerekek úgy számolhassanak velük, mint családi háttérrel. Kötelességüknek érezték, hogy együtt maradva biztosítsák számukra ezt a háttérrel. Most, hogy már nyilvánvalóvá vált, hogy mindegyik gyerek nélkülük is megáll a lábán, itt az ideje – gondolták –, hogy úgy alakítsák életüket, ahogy az nekik jónak, kellemesnek ígérkezik. Mivel már régóta nem sok örömet okoztak egymásnak, nem is várták ezt el egymástól, közös megegyezéssel beadták a válókeresetet. A szomszédok, ismerősök megdöbbenően hallották a hírt. Találgatni kezdtek: „Soha nem hallottuk őket veszekedni, azt hittük, jól megvannak. Társaságba, szórakozni nem jártak, úgy látszott, hogy egymásnak, meg a gyerekeiknek élnek. Talán eddig a gyerekeik kedvéért a szőnyeg alá söpörték problémáikat, most meg hirtelen előtörték a gondok. Érthetetlen, csak nem tűnt fel valamelyiküknél egy új kapcsolat lehetősége?”

Korunkban a házasságot egyre inkább csupán az érzelmi elégedettség egyik formájának tekintik, mely tetszés szerint bármi mással helyettesíthető és módosítható. A posztmodern és globalizált individualizmus kedvez annak az életstílusnak, mely elgyöngíti a személyek közötti kötelékek kifejlődését és stabilitását, és eltorzítja a családi kapcsolatokat. Ezért van az, hogy sokan elutasítják a házasságot, vagy legalábbis csak addig tartják fontosnak, amíg érzelmileg azonosulni tudnak vele. Ezzel szemben a házasságnak a társadalom számára nyújtott szolgálata felülmúlja az érzelmesség és csupán a párta tartozó szükségletek szintjét. A házasság lényege szerint nem a szerelem mulandó érzéséből születik, hanem a jegyesek kölcsönös egymásnak ajándékozottságából, abból az önként vállalt elkötelezettségből, hogy teljes életközösségre lépnek. (vö. EG 66, 67)

Milyen érveket hoznak fel legtöbbször a házasság ellen azok, akik elutasítják? Milyen lenne a posztmodern, házasság nélküli társadalom?

A férfit és a nőt a házasságban Isten köti össze, hogy "egy testet" alkossanak (I. Ter 2,24), vagyis ketten egy emberként éljenek, alkossanak, örüljenek és sírjanak, szeressenek és szolgálják az Ő akaratát. Az egység azonban nem jön létre a házasságkötés pillanatában, csak a házaspár hosszú és tudatos munkálkodása révén. Ennek a munkálkodásnak az egyik legfontosabb eszköze a kommunikáció. Szavakkal, gesztusokkal, mozdulatokkal, telefonon, levélben vagy SMS-ben adjuk egymás tudtára véleményünket, gondolatainkat, érzelmeinket, kívánságainkat. Már akkor, amikor két fiatal először találkozik, önkénytelenül vagy szándékosan jelét adják a találkozás által kiváltott érzelmeiknek. Megkezdődhet közöttük a kommunikáció, így kerülhetnek egymással kapcsolatba. Jórészt a kommunikáción múlik, hogy kapcsolatuk a továbbiakban mivé fejlődik. Fontos tehát, hogy már kora gyermekiségünkben megtanuljunk jól kommunikálni.

„A családban tanuljuk meg egymást átölelni és támogatni, felfogni, hogy mit jelent a másik arckifejezése, vagy egy beállt pillanatnyi csend, megtanulunk együtt nevetni és sírni olyanokkal, akiket nem mi választottunk, mégis nagyon fontosak számunkra. Mindez nagyban hozzájárul ahhoz, hogy megértsük a kommunikáció lényegét: fel kell fedeznünk egymás közelségét és közelednünk kell egymáshoz. Amikor csökkentjük a többiektől elválasztó távolságot, elébe megyünk egymásnak, elfogadjuk egymást, akkor hálát és örömet érzünk. ... A család az a hely, ahol az ember az imádságot, mint a kommunikáció alapvető formáját gyermekeinek továbbadja, amikor ... a család együtt imádkozik szeretetben megemlékezve más személyekről, nagyszülőkről, rokonokról, betegekről és szenvedőkről”. (Ferenc pápa üzenete a 49. Tömegtájékoztató világnapra)

Hogyan emlékeztek vissza saját gyerekkorotokra: hogyan alakult kommunikációs készségeitek? Ki gyakorolt rátok nagy hatást? Idézzétek fel azt a „kommunikációt”, amellyel első találkozásotok alkalmával kapcsolatba kerülnetek egymással!

A házastársak közötti kommunikáció lényege is az, hogy napról napra közelebb kerüljenek egymáshoz, egyre mélyebben elfogadják egymást, hogy egységük egyre teljesebb legyen. Az egységre törekvő házastársak közül egyik sem akarja a másikat legyőzni, hanem mindegyik azt szeretné, hogy ugyanazokat a célokat tűzzék maguk elé, és közösen, együtt találják meg a hozzájuk vezető utat. Az ilyen házásoknak nincs saját kasszájuk, nincs „dugi” pénzük, mert az anyagiakban is egyek akarnak lenni. Ha az egyikőjük hobbija a másik számára nem jelent örömet, akkor a másik azért vesz részt benne, mert annak örül, hogy a házastársa milyen felszabadultan örül. Az egység felé haladó házaspárok óvakodnak mindentől, ami éket verhetne közójuk, és ha válaszut elé kerülnek, azt részesítik előnyben, ami közelebb viszi őket egymáshoz. Ha pedig mégis konfliktus támad, készek megbocsátani. „A megbocsátás a kommunikáció egyik dinamikája: azé a kommunikációé, amely megkophat, megszakadhat, ám a kifejezésre juttatott és elfogadott megbánás révén újraalkotható, sőt tökéletesíthető. Az a gyermek, aki a családban megtanulja meghallgatni a többieket, megtanul tisztelettel szólni hozzájuk, kifejezni a saját nézőpontját olyan módon, hogy közben a többiekét nem utasítja el, a társadalomban a párbeszéd és a megbékélés építője lesz.” (Ferenc pápa üzenete a 49. Tömegtájékoztató világnapra) A kommunikáció meghatározza a családi légkört. Amelyik családban az egyetértés és az „egymásért, együtt” szellemisége uralkodik, ott a kommunikációt átjárja a szeretet. Az ilyen családban a család tagjai szívüket kitarva szolgálják egymást, harmónia és öröm uralkodik. Ennek a felszabadult öröme pedig Isten jelenléte az alapja, az ő befogadásra kész, irgalmas, figyelmes szeretete mindenki iránt. A harmóniában és örömben élő családok küldetése, hogy örömeiket tovább sugározzák a többi családnak és a társadalomnak is.

Idézzetek fel rokoni, baráti, ismeretségi körből olyan családokat, amelyek otthona a béke, öröm szigete! Hogyan tudják az ilyen családok örömeiket tovább sugározni?

Szociológusok kutatják, hogy mi az oka annak, hogy egyre többen válnak el sokévi házasság után. A vizsgálatok azt mutatják, hogy ha a házasfelek egyszer csak rádöbbennek, hogy ifjúkori vágyaik, elképzeléseik beteljesedésére már nincs remény, akkor a házastársukat okolják kudarcukért, és el akarnak válni. Gyakran a házasság már röviddel a házasságkötés után kisiklik, de a házaspár a gyerekek érdekében, vagy a rokonok, kollégák, ismerősök előtti szégyenérzet miatt évekig halogatja a válást. Sok esetben a házások egyszerűen nem törődtek a látszólag jelentéktelen sérelmekkel, mígnem a sok felhalmozódott feszültség robbanáshoz vezetett. Nem ritkán a „mindennapok robotjába” belefáradt házaspárok megunják egymást: a szerelem elszállt, az együttlét nem jelent örömet, változatosságot, hát elválnak. Előfordul az is, hogy valamelyik fél – legtöbbször a férj – úgy gondolja: most még lehet néhány jó éve egy mutatós új partnerrel. Az anyagiak miatt is sokszor felbomlik a házasság: nem tudnak megegyezni abban, hogy kit mi illet a házasságba behozott vagyonból és a „közös” szerzeményekből; a válás után pedig előfordulhat, hogy az egyedül maradó, csekély jövedelemmel rendelkező fél (leggyakrabban a feleség) súlyos anyagi körülmények közé kerül.

A legsúlyosabb váláshoz vezető körülmény azonban a valódi egységre, a szeretet növekedésére való törekvés hiánya. Ha a házaspár kommunikációját átjárja a szeretet, és kommunikációjukban Isten szeretetét adják tovább, akkor felül tudnak emelkedni minden nehézségen, együtt maradnak és egységük Istenben válik teljessé.

Amikor a bíróság kimondta a válást, a „volt” házaspár legkisebb fia szomorúan mondta: a szüleim nagyon szerettek minket, mindig a javunkat akarták. Házasságuk szerelmi házasság volt, családot akartak és azt gondolták, hogy ha lesznek gyerekeik, lesz otthonuk, tisztas megélhetésük, akkor boldogok lehetnek. Arra nem gondoltak, hogy egymással és kapcsolatukkal is törődniük kellene, mert a szerelem nem tarthat örökké. Nem értettek ahhoz, hogy érzelmeiket közöljék egymással, hogy egymás kedvében járjanak, és kifejezzék örömeiket, bánatukat. A válásuk is korrekt volt, úgy látták, hogy semmi nem köti már őket össze, legyen tehát magányosságuk, függetlenségük törvényes. Azt azonban nem tudom, hogy mi van a lelkük mélyén: megkönnyebbülés vagy kudarcézés, bánat vagy kilátástalanság, vágy, valami más után vagy beletörődés a megváltoztathatatlanba. Nekem továbbra is édes szüleim maradnak, a családom alapja, szeretem őket és a javukat akarom. Mindig befoglaljuk őket imáinkba, amikor otthon a gyerekeimmel együtt imádkozunk.

Bíró László

az MKPK családreferens püspöke
a Magyar Katolikus Családegyesület elnöke